

Oriëntatie

Associëren op foto's

Verzamel foto's of plaatjes over vriendschap.

Voorbeeld: (zie bijlage: foto's via: <http://www.kuleuven.be/thomas/page/fotodatabank/label/1881/>)

Twee rietjes: samen delen

Mannen: op weg

Groep: club

Kindje/kat: mens/dier

Groepje kinderen: jongens-meisjesvriendschap, meisjes-meisjesvriendschap

Bomen: eenzaamheid ('je bent niet alleen')

- Welke associaties kun je maken bij de foto's/plaatjes?
- Welk beeld zou jij kiezen bij het woord vriendschap?
- Waarom?

Oriëntatie

Collage

Verzamel kranten en tijdschriften en maak een collage waarin je laat zien wat je hobby's, muzieksmaak, kledingstijl en karaktertrekken zijn. Maak gebruik van plaatjes en kreten.

- Welke invloed kan dit hebben op vriendschap?
- Kunnen er verschillende soorten vriendschappen zijn?

Concreet
ervaren

Improvisatie

Het leven zit vol tegenstellingen. Je houdt bijvoorbeeld van vissen, maar ook van voetballen. Dat is dan soms moeilijk kiezen. Je vindt al je vrienden leuk en hebt plezier met hen. Je kunt hun je grootste geheimen toevertrouwen en praat graag met hen. Maar... als ze je tegenspreken, werken ze op je zenuwen. Soms vragen ze iets wat jij niet wilt geven.

Bedenk een beginsituatie over een vriendschap en laat de jongeren dit door middel van improvisatie verder uitspelen.

Bijvoorbeeld:

Je hebt afgesproken met Ruben om te gaan vissen, maar dan komt Jonathan met kaartjes voor een heel belangrijke voetbalwedstrijd.

- Hoe ga je reageren?
- Houd je je aan de eerste afspraak?
- Hoe gaat Ruben reageren? (aan de hand van het vorige antwoord)
- Hoe gaat Jonathan reageren? (aan de hand van het vorige antwoord)

Bedenk samen meer situaties en speel deze uit.

Concreet
ervaren

Interview broeders en of zusters

Bedenk een vragenlijst over vriendschap.

Benader een aantal broeders en zusters uit de gemeenschap en interview ze in tweetallen aan de hand van de vragenlijst.

Kies voor broeders en zusters van verschillende leeftijden.

Het is interessant om te zien wat vriendschap voor verschillende leeftijdsgroepen betekent en hoe vriendschappen in de loop van de tijd kunnen veranderen.

Neem, indien mogelijk, de interviews op en bekijk en bespreek ze met elkaar.

Goed om een en ander af te stemmen met andere kringen wat en wanneer zij iets doen met broeders en zusters.

Waarnemen
en overdenken

‘Hoe overleef ik mezelf’ 95 min.

(bron: <http://www.zapp.nl/bios/zappbios-hoe-overleef-ik-mezelf>)

Rosa is dertien. Ze is gevoelig, creatief en heeft humor. Maar ze is ook goed in piekeren, is ontevreden over haar uiterlijk, is onzeker en verlegen. Ze woont in Den Bosch. Haar ouders zijn gescheiden. Daar is ze best verdrietig om. Ze mist haar vader, die ze niet zo vaak meer ziet. Haar moeder heeft een baby gekregen van haar nieuwe vriend Alexander: Abeltje. Rosa is dol op hem, maar niet op Apenbil (zo noemt ze Alexander stiekem, vanwege zijn harige achterwerk). Rosa's moeder wil graag samenwonen, daarom verhuizen ze naar Groningen, waar Alexander woont. Dat vindt Rosa verschrikkelijk. Alles wat haar bekend en vertrouwd is, moet ze achterlaten, inclusief haar beste vriendin Esther. Ze moet naar een nieuwe school waar ze niemand kent, én bij Apenbil in huis wonen! Kortom, ze moet een heleboel dingen die ze niet wil. Hoe gaat ze zichzelf en alle veranderingen overleven?

Ga naar aanleiding van de film in gesprek.

- Twijfel je weleens aan/ben je weleens onzeker over jezelf?
- Wat doe je daarmee/daaraan?
- Wat zou je eraan kunnen doen?
- Heb jij weleens je vertrouwde omgeving moeten achterlaten? Zo ja, hoe voelde dat? Zo nee, hoe zou je je voelen?
- Hoe denk jij over mensen die ‘anders’ zijn?
- Heb je iemand met wie je veel kunt delen?
- Help je weleens iemand die ergens mee zit? Waarom wel of niet?
- Hoe zou je iemand kunnen helpen?

Waarnemen
en overdenken

Spreekwoorden / tegeltjeswijsheid

Er bestaan verschillende spreekwoorden over vriendschap.

Ga op zoek naar spreekwoorden over vriendschap.

Bedenk zelf een spreekwoord over vriendschap en maak hier een tegeltje van.

Gebruik hiervoor wandtegels of houten plankjes van het formaat van een wandtegel.

Laat de jongeren hier hun spreuk op schilderen. Voor de tegels kan gebruik worden gemaakt van porseleinverf, voor hout kan gebruik worden gemaakt van acrylverf.

De wandtegeltjes kunnen worden afgewerkt door uitharding van de porseleinverf in de oven.

De plankjes kunnen, nadat de verf gedroogd is, worden behandeld met lak. Dit kan bijvoorbeeld op een wandtegeltje of een houten plankje. (zie voorbeeld)

Hang de verschillende tegeltjes op in de gemeenschap.

Begripsvorming

Stille wanddiscussie

Lees en of zing samen het jeugdkoorlied 'Vriendschap' (zie voorin het themablad)

Haal uit die tekst al enkele stellingen.

Andere stellingen zouden kunnen zijn:

- Vriendschap is voor mij ...
- Ik ben teleurgesteld in vriendschap als ...
- Vriendschap is belangrijk, omdat ...

Schrijf die stellingen op grote vellen papier. Een stelling per vel.

Schrijf ieder voor zich onder elke stelling een reactie en herhaal dit door daaronder weer een reactie te schrijven enz.

Over alle reacties ga je samen in gesprek.

Begripsvorming

45 min

Gilgamesh vindt een vriend

Gilgamesh vindt een vriend

Heel lang geleden leefde er in een stad een heel grote en sterke man. Deze man heette Gilgamesh.

Hij was zo sterk, dat hij alle gevaarlijke dieren gemakkelijk aankon. Ook durfde hij zoveel, dat de mensen in zijn stad hem al snel heel dankbaar waren, omdat hij zulke goede daden deed. Daarom maakten de mensen in de stad hem al snel koning.

Maar langzamerhand begonnen alle mannen te klagen. Gilgamesh was zo sterk en dapper, dat hij in zijn eentje alle goede daden deed en iedereen alleen hém nog maar bewonderde. Niemand zag de goede daden van de andere mannen meer. Ook wilde Gilgamesh zoveel mooie huizen bouwen dat de mannen steeds moe waren van het sjouwen met stenen. En ook de vrouwen begonnen te klagen, omdat ze allemaal tegelijk verliefd op hem waren.

De mensen gingen nadenken over wat ze konden doen. Toen zei iemand: 'Weet je wat, we zoeken een vriend voor hem die even krachtig en dapper is als hij. Dan kan hij met hem vechten en richt hij niet al zijn daadkracht op ons.'

Al snel vonden ze in een bos ver van de stad een man die alleen in een hut leefde. Hij was zo sterk als een beer en zo groot als een olifant. En hij was nergens bang voor. Net als Gilgamesh. Zijn naam was Enkidu.

De mensen stelden de man voor aan Gilgamesh. Meteen begonnen ze een vechtpartij. Maar geen van beiden won. Ze waren praktisch even sterk. Vanaf toen was Gilgamesh altijd samen met zijn vriend. En nu deden ze samen de goede daden. Alle mensen waren dolblij, want ze wisten dat Gilgamesh nu een echte vriend had gevonden, omdat ze even sterk waren en omdat ze erg op elkaar leken.

Vragen bij het verhaal:

In het verhaal zijn Enkidu en Gilgamesh vrienden, omdat ze even sterk zijn en zo op elkaar lijken.

- Moeten vrienden op je lijken?
- Of kun je vrienden hebben die juist heel anders zijn dan jij?
- Wat zou het voordeel kunnen zijn als je verschillend bent?
- Zou er ook een nadeel kunnen zijn?

Experimenteren

Kwartetspel 'Vriendschap'

Maak met elkaar een kwartetspel over vriendschap.

Het is handig om eerst (vier of vijf) hoofdthema's over vriendschap te onderscheiden.

Elk hoofdthema krijgt vier kaartjes die ieder een kopje hebben.

Een plaatje of een tekening maakt het kaartje compleet.

Bijvoorbeeld:

- Vriendschap
- Mijn beste vriend/vriendin
- Geheimen vertellen
- Samen uitgaan
- Lachen en huilen

Andere hoofdthema's zouden kunnen zijn: verliefdheid, thuis, ik, beroemde vriendschappen.

Experimenteren

Vriendenboekje

Ontwerp samen een bladzijde voor het vriendenboekje met aspecten van vriendschappen die je graag wilt weten van de broeders en zusters.

Vraag aan broeders en zusters na de dienst (bijvoorbeeld bij het koffiedrinken) om het in te vullen; stem dit af met andere kringen wat en wanneer zij iets doen met broeders en zusters.

Verzamel alle bladzijden en bind deze in of ga op zoek naar een leuke map of een leuk boekje waar de bladzijden in bewaard kunnen worden.

Vragen kunnen zijn:

- Mijn naam is ...
- Ik ben ... jaar
- Ik ben geboren in ...
- Nu woon ik in ...
- Hier ben ik heel goed in ...
- Ik kan niet leven zonder ...
- Deze persoon zou ik een dag willen zijn ...,
omdat ...
- Mijn tip voor een gelukkig leven ...
- Wat ik nog wil zeggen ...

Evalueren

45 min

Mag ik dan bij jou?

Lees samen de tekst van het lied of kijk naar een opname op [YouTube](#).
Herken je de verschillende aspecten erin die je over vriendschap hebt geleerd?

Mag ik dan bij jou?

Als de oorlog komt,
En als ik dan moet schuilen,

Mag ik dan bij jou?

Als er een clubje komt,
Waar ik niet bij wil horen,

Mag ik dan bij jou?

Als er een regel komt
Waar ik niet aan voldoen kan

Mag ik dan bij jou?

En als ik iets moet zijn,
Wat ik nooit geweest ben,
Mag ik dan bij jou?

Mag ik dan bij jou schuilen,
Als het nergens anders kan?

En als ik moet huilen,

Droog jij m'n tranen dan?

Want als ik bij jou mag,

Mag jij altijd bij mij.

Kom wanneer je wilt,

Ik hou een kamer voor je vrij.

Als het onweer komt,

En als ik dan bang ben,

Mag ik dan bij jou?

Als de avond valt,

En 't is mij te donker,

Mag ik dan bij jou?

Als de lente komt,

En als ik dan verliefd ben

Mag ik dan bij jou?

Als de liefde komt,

En ik weet het zeker,

Mag ik dan bij jou schuilen,
Als het nergens anders kan?

En als ik moet huilen,

Droog jij m'n tranen dan?

Want als ik bij jou mag,

Mag jij altijd bij mij.

Kom wanneer je wilt,

Ik hou een kamer voor je vrij

Mag ik dan bij jou schuilen,
Als het nergens anders kan?

En als ik moet huilen

Droog jij m'n tranen dan?

Want als ik bij jou mag,

Mag jij altijd bij mij

Kom wanneer je wilt,

Ik hou een kamer voor je vrij.

Als het einde komt,

En als ik dan bang ben,

Mag ik dan bij jou?

Als het einde komt,

En als ik dan alleen ben,

Mag ik dan bij jou?

Claudia de Breij

Afsluiten

Video interview

Maak een video, waarin broeders, zusters en jonge mensen kort reageren op twee vragen over vriendschap. Deze werkvorm kan samen met de 9-12 kring worden uitgevoerd.

- Welke vragen zou je dan stellen?

Zorg dat je meerdere vragen voorhanden hebt, maar stel er hoogstens één of twee per persoon. Op die manier wordt het levendiger.

Zoek of organiseer een gelegenheid waarbij zoveel mogelijk kandidaten aanwezig zijn. Bijvoorbeeld tijdens het koffiedrinken na de dienst.

De video kan als afsluiting gepresenteerd worden in de gemeenschap. Wellicht tijdens de eredienst!

Er kan ook als afsluiting een brief geschreven worden aan de gemeenschap waarin we vertellen wat we gedaan en geleerd hebben.